FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIEGBERT ALBER

fremsat den 23. januar 2001 [1]

I — Sagens genstand

1. I nærværende traktatbrudssøgsmål, som er anlagt mod Kongeriget Belgien, har Kommissionen nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 [2] (herefter »forordningen«), idet det har opkrævet personlige bidrag af belgiske pensioner for erhvervssygdomme til personer, som ikke er bosat i Belgien og ikke modtager andre belgiske sociale ydelser end disse pensioner eller ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning.

2. Det gøres gældende, at Kongeriget Belgien i disse tilfælde ikke er beføjet til at opkræve bidrag, idet de berørte personer udelukkende er omfattet af lovgivningen i en anden medlemsstat, dvs. i bopælsstaten. De belgiske regler — og dermed de tvungne bidrag — finder således ikke eller kan således ikke finde anvendelse.

3. Kommissionen har gjort gældende, at artikel 46 i de samordnede love om erstatning for skader som følge af erhvervssygdomme af 3. juni 1970 [3] (herefter »artikel 46«) er i strid med forordningens artikel 13, stk. 2, litra f).

4. Artikel 46 har følgende ordlyd:

»En person, som er ramt af en erhvervssygdom, og som modtager en godtgørelse eller et tilskud i henhold til nærværende love, er fortsat forpligtet til at indbetale bidrag, som skal udredes i henhold til lovgivningen om social sikring.«

5. Det fremgår af åbningsskrivelsen, som blev fremsendt forud for iværksættelsen af

1 — Originalsprog: tysk.

2 — Forordning af 14.6.1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971, s. 366), som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2195/91 af 25.6.1991 (EFT L 206, s. 2). En konsolideret udgave af forordningen er offentliggjort i EFT 1992 C 325, s. 1.

3 — *Moniteur belge* af 27.8.1970.

traktatbrudssøgsmålet, at Kommissionen ikke i sig selv anfægter forpligtelsen til at indbetale de således definerede sociale bidrag, men at den alene anfægter opkrævningen af bidrag på visse pensioner til personer, som har bopæl i en anden medlemsstat og der modtager en pension fra bopælsstaten.

II — Retsforhandlinger

6. Efter at proceduren for traktatbrudssøgsmål var blevet indledt ved fremsendelse af åbningsskrivelse af 24. september 1996, anmodede den belgiske regering Kommissionen om en forlængelse af svarfristen, hvilket den fik. Efter at Kommissionen forgæves havde opfordret den belgiske regering til at afgive sine bemærkninger, fremsatte Kommissionen den 6. november 1997 en begrundet udtalelse, hvori den i det væsentlige bebrejdede den belgiske regering, at den havde opkrævet personlige bidrag på 13,07% af pensioner for erhvervssygdomme fra personer, som ikke modtog andre sociale ydelser end de pågældende pensioner, og som har bopæl uden for Belgien. Den belgiske regering besvarede den begrundede udtalelse ved skrivelse af 12. maj 1998, hvori den gjorde gældende, at den omtvistede artikel 46 ikke var i strid med forordningen. På denne baggrund anlagde Kommissionen et traktatbrudssøgsmål, som blev indført i Domstolens register den 22. september 1998. Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

1) Det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, idet det har opkrævet personlige bidrag på 13,07% af belgiske pensioner for erhvervssygdomme til personer, som ikke er bosat i Belgien og ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning.

2) Kongeriget Belgien tilpligtes at betale sagens omkostninger.

7. Kongeriget Belgien har nedlagt påstand om frifindelse og om, at der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter de gældende regler.

8. Ved kendelse afsagt den 1. marts 1999 har Kongeriget Nederlandene fået tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for de af Kongeriget Belgien nedlagte påstande.

9. Der blev ikke afholdt mundtlig forhandling i sagen.

III — De bestemmelser, som finder anvendelse

A — *Fællesskabsretten*

1) Forordning nr. 1408/71

10. Artikel 13, stk. 1, og artikel 13, stk. 2, litra a) og f), bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 14c er de personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Med forbehold af artikel 14 til 17:

a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område [...]

b)-e) [...]

f) er en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning, uden at han bliver omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med en af reglerne i ovenstående litra eller med en af de i artikel 14 til 17 omhandlede undtagelser eller særlige regler, omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning alene.«

11. Artikel 17 lyder:

»To eller flere medlemsstater, deres kompetente myndigheder eller de af disse myndigheder udpegede organer kan efter aftale gøre undtagelser fra artikel 13 til 16 til fordel for visse personer eller visse personkategorier.«

12. Artikel 27 bestemmer:

»En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, og som har ret til natural-

ydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat [...] modtager, ligesom sine familiemedlemmer, disse ydelser fra bopælsstedets institution og for denne institutions regning, som om den pågældende alene var berettiget til pension eller rente efter den sidstnævnte stats lovgivning.«

13. Artikel 33 har følgende ordlyd:

»1. Den institution i en medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller rente, og som efter den lovgivning, der gælder for institutionen, skal tilbageholde bidrag, der påhviler pensionisten eller rentemodtageren til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, er berettiget til at foretage sådanne tilbageholdelser, beregnet i overensstemmelse med den pågældende lovgivning, i den pension eller rente, som institutionen skal udbetale, for så vidt en institution i den nævnte medlemsstat skal bære udgifterne ved de ydelser, der er udredet i medfør af artikel 27, 28, 28a, 29, 31 og 32.

2. Når en pensions- eller rentemodtager i de i artikel 28a omhandlede tilfælde i kraft af sin bopæl skal indbetale bidrag, eller tilsvarende beløb skal tilbageholdes, til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han har bopæl, kan sådanne bidrag ikke indkræves.«

14. Artikel 52 bestemmer:

»En arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, der er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat, og som rammes af en arbejdsulykke eller pådrager sig en erhvervssygdom, har i den stat, hvor han er bosat, ret til følgende ydelser:

a) naturalydelser, der for den kompetente institutions regning ydes af bopælsstedets institution efter den for denne institution gældende lovgivning, som om den pågældende var forsikret dér

b) kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution i henhold til den for denne institution gældende lovgivning. Efter aftale mellem den kompetente institution og bopælsstedets institution kan disse ydelser dog udbetales af den sidstnævnte institution for den førstnævnte institutions regning efter reglerne i den kompetente stats lovgivning.«

15. Artikel 77 har følgende ordlyd:

»1. Ved udtrykket 'ydelser' forstås i denne artikel børnetilskud til personer, der modtager pension eller rente i anledning af

alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom, samt de til sådanne pensioner eller renter ydede børnetillæg, med undtagelse af tillæg, der ydes i henhold til forsikringen mod arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

2. Ydelserne skal udredes efter følgende regler, uanset i hvilken medlemsstat pensionisten (rentemodtageren) eller børnene er bosat:

a) En person, der kun har ret til pension eller rente efter lovgivningen i én medlemsstat, modtager ydelserne efter lovgivningen i den medlemsstat, som er kompetent med hensyn til pensionen eller renten.

b) En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i flere medlemsstater, modtager ydelserne

i) efter lovgivningen i den af disse stater, på hvis område han er bosat, såfremt han dér har opnået ret til en af de i stk. 1 nævnte ydelser i medfør af denne stats lovgivning [...], eller

ii) i andre tilfælde efter den af disse medlemsstaters lovgivning, hvoraf den pågældende har været omfattet længst, såfremt han har erhvervet ret til en af de i stk. 1 nævnte ydelser efter den nævnte lovgivning [...]; såfremt den pågældende ikke har erhvervet nogen ret efter denne lovgivning, undersøges det, om betingelserne for erhvervelse af ret efter lovgivningen i de øvrige berørte medlemsstater er til stede, idet de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter disse medlemsstaters lovgivning, lægges til grund i rækkefølge efter aftagende længde.«

2) Forordning (EØF) nr. 574/72 [4]

16. Denne forordnings artikel 10b bestemmer:

»Datoen og betingelserne for, hvornår en i forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), omhandlet person ikke længere er omfattet af en medlemsstats lovgivning, afgøres i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning. Den institution, der er udpeget af den kompetente myndighed i den medlemsstat, af hvis lovgivning den pågældende bliver omfattet, retter henvendelse til den institution, der er udpeget af den kompetente myndighed i førstnævnte medlemsstat for at få oplyst denne dato.«

4 — Rådets forordning af 21.3.1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972 I, s. 149), som ændret ved forordning nr. 2195/91, konsolideret udgave, offentliggjort i EFT 1992 C 325, s. 96.

B — *National ret*

17. Den omtvistede artikel 46 i de samordnede love om erstatning for skader som følge af erhvervssygdomme er allerede citeret ovenfor i punkt 3.

IV — Parternes argumenter

1) *Kommissionen*

18. Kommissionen har gjort gældende, at den sagsøgte medlemsstat har opkrævet sociale bidrag af pensioner for erhvervssygdomme til personer, som ikke er bosat i Belgien og ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning. Denne opkrævning er i strid med forordningens artikel 13, stk. 2, litra f). Bestemmelsen er udtryk for det princip, som er opstillet i forordningens artikel 13, stk. 1, hvorefter det alene er en enkelt medlemsstats lovgivning, der skal finde anvendelse. Denne bestemmelse blev indført efter Ten Holder-dommen [5] med henblik på at udpege den kompetente stat i det tilfælde, hvor personer er ophørt med al erhvervsmæssig beskæftigelse i henhold til lovgivningen i en medlemsstat og har bopæl på en anden medlemsstats område. Ifølge Kommissionen følger det heraf, at i de tilfælde, hvor en medlemsstats lovgivning om social sikring ikke længere finder anvendelse, finder lovgivningen i bopælsstaten anvendelse i overensstemmelse med forordningens artikel 13, stk. 2, litra f).

19. Kommissionen har henvist til Perenboom-dommen [6], til dommen i sagen Kommissionen mod Belgien [7] og til Kuusijärvi-dommen [8] og har på denne baggrund konkluderet, at personer, som ikke længere udøver erhvervsmæssig beskæftigelse i Belgien og har flyttet deres bopæl til en anden medlemsstat, udelukkende er omfattet af bopælsstatens lovgivning. De belgiske myndigheder kan således ikke længere opkræve sociale bidrag af pensioner for erhvervssygdomme til personer, som befinder sig i en sådan situation.

20. Med hensyn til den belgiske regerings indsigelse om, at forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), ikke finder anvendelse på den beskrevne situation, idet personer, som modtager pensioner for erhvervssygdomme, vedbliver at være omfattet af den belgiske sociale sikringsordning og fortsat vil være det både for så vidt angår udgifterne ved sygdom og familieydelser, har Kommissionen anført, at det følger af forordningens artikel 27, at bopælsstaten er kompetent for så vidt angår udgifterne til sygdom. I overensstemmelse med forordningens artikel 33 er det kun den stat, der bærer omkostningerne, der kan opkræve bidrag [9]. I overensstemmelse med forordningens kapitel 8 er bopælsmedlemsstaten også kompetent for så vidt angår familieydelserne.

5 — Dom af 12.6.1986, sag 302/84, Sml. s. 1821.

6 — Dom af 5.5.1977, sag 102/76, Sml. s. 815.

7 — Dom af 28.3.1985, sag 275/83, Sml. s. 1097.

8 — Dom af 11.6.1998, sag C-275/96, Sml. I, s. 3419.

9 — Kommissionen har til støtte for sin argumentation henvist til dommen af 21.2.1991, sag C-140/88, Noij, Sml. I, s. 387, præmis 14.

21. Med hensyn til den belgiske regerings henvisning til forordningens artikel 52, hvorefter en person, som rammes af en arbejdsulykke eller pådrager sig en erhvervssygdom, i den stat, hvor han er bosat, har ret til naturalydelser, der for den kompetente institutions regning ydes af bopælsstedets institution og til kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution, har Kommissionen indvendt, at denne bestemmelse ikke vedrører de klassiske udgifter ved sygdom som omhandlet i forordningens kapitel 1, men derimod særlige ydelser, som udredes i tilfælde af arbejdsulykker eller erhvervssygdom. Kommissionen har endelig tilbagevist den belgiske regerings argumentation, hvorefter bidragene udgør en modydelse for den dækning, der ydes efter den belgiske sociale sikringsordning, med henvisning til, at det er bopælsstaten og ikke længere den belgiske stat, der er kompetent.

2) *Den belgiske regering*

22. Den belgiske regering har for det første gjort gældende, at forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), ikke finder anvendelse i de situationer, som Kommissionen har beskrevet. Subsidiært har den gjort gældende, at selv om det modsatte skulle være tilfældet, er opkrævningen af sociale bidrag ikke i strid med denne bestemmelse.

23. Den belgiske regering har i sin argumentation taget udgangspunkt i, at princippet om »lex loci laboris« er knæsat i forordningens artikel 13, stk. 2, litra a), og indebærer, at det i princippet er lovgivningen i den stat, hvor den erhvervsmæssige beskæftigelse udøves, som finder anvendelse, selv om arbejdstageren har bopæl i en anden medlemsstat. Forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), opstiller en subsidiær undtagelse til dette princip. Den skal således fortolkes snævert, og det er kun, når betingelserne for anvendelsen af undtagelsen er opfyldt, at kompetencen kan overføres fra den stat, hvor den erhvervsmæssige beskæftigelse udøves, til bopælsstaten. En af betingelserne herfor er, at personen ikke længere er omfattet af medlemsstatens lovgivning, uden at det dog kræves, at en anden medlemsstats lovgivning finder anvendelse. Spørgsmålet er således, på hvilke betingelser lovgivningen — her de belgiske bestemmelser om social sikring — ophører med at finde anvendelse på en person, som modtager pension for en erhvervssygdom, og som er bosat i en anden medlemsstat, hvor han i øvrigt modtager en anden pension.

24. Forordningens afsnit II [10] erstatter ikke medlemsstaternes forskellige retsordener med fællesskabsretten, men indeholder regler, som — hvilket også følger af Kits van Heijningen-dommen [11], gør det muligt at fastlægge, hvilken retsorden der skal finde anvendelse med henblik på at forhindre, at flere medlemsstater samtidig er kompetente, og at personer, som er omfattet af forordningens personelle anvendelsesområde, mister deres sociale beskyttelse som følge af, at ingen lovgivning finder anvendelse.

10 — Afsnit II bærer overskriften »Bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes«.

11 — Dom af 3.5.1990, sag C-2/89, Sml. I, s. 1755.

25. I den foreliggende sag finder den belgiske lovgivning om social sikring faktisk fortsat anvendelse. Dette kommer dels til udtryk ved tildelingen af ydelser fra den belgiske ordning om erhvervssygdomme, dels ved ydelser fra andre grene af den sociale sikring, f.eks. familieydelser, overtagelsen af udgifter ved sygdom og medregning af perioder ved pensionsberegningen i samtlige de tilfælde, hvor der indtræder en uarbejdsdygtighed på mere end 66%. Disse personer bevarer deres egenskab af socialt sikrede.

26. Desuden er det den belgiske regerings opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt en medlemsstats nationale ret ophører med at finde anvendelse, i overensstemmelse med artikel 10b i forordning nr. 574/72 afhænger af de nationale bestemmelser. Således henviser fællesskabsretten udtrykkeligt til medlemsstaternes nationale ret. Med hensyn til en medlemsstats kompetence til at fastlægge grænserne for, hvornår dens egen nationale ret finder anvendelse, har den belgiske regering henvist til Coppola-dommen [12] og Ten Holder-dommen [13].

27. Endvidere ville det efter denne regerings opfattelse være uforeneligt med princippet om velerhvervede rettigheder, hvis den belgiske lovgivning ikke længere skulle anvendes, og de pågældende ydelser følgelig ikke skulle udredes. Den blotte flytning af bopælen kan ikke medføre, at en person automatisk henhører under bopælsstatens sociale sikringsordning.

28. Det er endvidere bekræftet i forordningens artikel 52, at den fortsatte anvendelse af de belgiske lovbestemmelser er forenelig med fællesskabsretten. Bestemmelsen henviser således til »den kompetente institution«, som både udreder naturalydelser og kontantydelser til en person, som har bopæl i en anden medlemsstat. I praksis modtager den person, som tilkendes en pension for en erhvervssygdom, og som har bopæl i en anden medlemsstat, en formular E 123 fra Fonds des maladies professionnelles (FMP). På denne baggrund tildeler bopælsstaten ham de ydelser ved sygdom, som godtgøres af FMP.

29. På denne baggrund kan man gå ud fra, at forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), ikke finder anvendelse, og at belgisk ret dermed fortsat finder anvendelse, og dette skyldes såvel den kompetence, som er overdraget til medlemsstaterne, som det forhold, at personer, som rammes af arbejdsulykker, forbliver omfattet af denne sociale sikringsordning, selv når de har bopæl i en anden medlemsstat, og endelig at der ikke foreligger nogen konflikt med fællesskabsretten.

30. Den belgiske regering har herefter — og kun subsidiært — gjort gældende, at opkrævningen af bidrag i hvert fald er i overensstemmelse med fællesskabsretten.

12 — Dom af 12.1.1983, sag 150/82, Sml. s. 43.
13 — Jf. fodnote 5.

Opkrævningen sker uden forskelsbehandling uafhængig af, om modtageren har bopæl i Belgien eller i en anden medlemsstat. Modtagerne bevarer — helt eller delvis — deres egenskab af socialt sikrede afhængig af, om uarbejdsdygtigheden udgør mindst 66% eller ej. Indbetalingen af bidrag udgør en modydelse til de ydelser, som modtagerne kan gøre krav på.

31. For det tilfælde, at Domstolen imidlertid skulle nå frem til, at Kommissionen skal gives medhold i sagen har den belgiske regering anført, at en eventuel tilbagebetaling ikke bør kunne kræves for tidsrummet inden ikrafttrædelsen af forordning nr. 2195/91 [14], dvs. før den 29. juli 1991.

3) *Den nederlandske regering*

32. Den nederlandske regering, som har interveneret i sagen til støtte for den belgiske regering, har gjort gældende, at de lovvalgsregler, som er indeholdt i forordningen, og særligt i forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), ikke medfører, at den, som ophører med at udøve erhvervsmæssig beskæftigelse i en medlemsstat, ikke længere er omfattet af denne stats lovgivning om social sikring, når han har bopæl i en anden medlemsstat eller har flyttet sin bopæl til denne stat. Forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), er ikke til hinder for opretholdelsen af lovgivningen i den stat, hvor den sidste erhvervsmæssige beskæftigelse blev udøvet, for så vidt som dette følger af denne lovgivning.

33. Den nederlandske regering har som begrundelse for sin intervention henvist til Kommissionens stillingtagen til den nederlandske tvungne forsikringsordning. I nederlandsk ret gælder der en tvungen forsikring for personer, som oppebærer langtidsydelser ved uarbejdsdygtighed, alderdom eller død, selv om de har bopæl uden for Nederlandene. Denne dækning medfører, at de forsikrede oppebærer ydelser ved alderdom og dødsfald samt familieydelser, og at visse udgifter ved sygdom godtgøres. Disse forsikrede skal på samme måde som dem, der har bopæl i Nederlandene, indbetale bidrag. Kommissionen har anmodet om oplysninger vedrørende udløbet af de tvungne forsikringer for de pensionister, som har bopæl i en anden medlemsstat. Heraf har den nederlandske regering udledt, at den var beføjet til at opretholde den tvungne forsikringsordning for modtagere af langtidsydelser med bopæl i en anden medlemsstat. Den nederlandske regering finder imidlertid, at Kommissionen muligvis kan have ændret sin opfattelse med hensyn til de nederlandske bestemmelser i kraft af sagsanlægget i den foreliggende sag.

34. Den nederlandske regering har foretaget en gennemgang af Kuusijärvi-dommen

14 — Forordningen nævnt i fodnote 2.

samt af forordning nr. 2195/91's tilblivelse til støtte for sin opfattelse af, at en medlemsstats lovbestemmelser kun ophører med at finde anvendelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), hvis dette følger af medlemsstatens nationale ret. En medlemsstats mulighed for at opretholde sin lovgivning — som artikel 10b i forordning nr. 574/72 taler for — medfører, at de berørte bevarer deres ret til ydelserne, og forhindrer, at bopælsmedlemsstaten skal bære en uforholdsmæssig stor byrde. Det gør således ikke nogen væsentlig forskel, om den fortsatte anvendelse af den nationale lovgivning omfatter samtlige grene af den sociale sikring eller kun nogle få af dem. Endelig er forordningens artikel 17 ligeledes blevet ændret i forbindelse med udstedelsen af forordning nr. 2195/91, således at der fremover kan fastsættes undtagelsesbestemmelser for grupper af personer, som ikke ophører med en erhvervsmæssig beskæftigelse. Den nederlandske regering finder, at forordningens lovvalgsregler skal forstås på følgende måde:

— Så længe en arbejdstager udøver sin beskæftigelse på en medlemsstats område, kan bopælsbetingelsen ikke gøres gældende over for ham med henblik på tilknytningen til denne stats sociale sikringsordning.

— Fra det tidspunkt, hvor arbejdstageren afslutter sin erhvervsmæssige beskæftigelse uden at genoptage en anden i en anden medlemsstat, kan bopælsklausuler tillades.

— Hvis den første medlemsstat ikke undergiver optagelsen i den sociale sikringsordning af en bopælsbetingelse, finder denne retsorden fortsat anvendelse, selv om den tidligere arbejdstager har bopæl i en anden medlemsstat.

— Hvis arbejdstageren på et senere tidspunkt ikke længere opfylder betingelserne for tilslutning til den første medlemsstats ordning, finder bopælsstatens retsregler anvendelse med virkning fra dette tidspunkt.

— I de berørtes interesse kan den medlemsstat, i hvilken den sidste erhvervsmæssige beskæftigelse blev udøvet, og bopælsstaten i fællesskab fastsætte undtagelser.

35. Den nederlandske regering har foretaget en nøjere gennemgang af de lovvalgsregler, som finder anvendelse på ydelser ved sygdom, og er — i modsætning til Kommissionen — nået frem til, at bopælsstatens bestemmelser ikke nødvendigvis skal finde anvendelse, men kun, såfremt dette følger af de nationale bestemmelser, som finder anvendelse (jf. forordningens artikel 27, 28

og 77). Det afhænger således i hvert enkelt tilfælde af sagens konkrete omstændigheder.

36. Spørgsmålet om, hvorvidt lovgivningen i den medlemsstat, i hvilken den erhvervsmæssige beskæftigelse sidst blev udøvet, finder anvendelse, er således afgørende for, om der kan opkræves sociale bidrag. Den nederlandske regering har i den forbindelse henvist til Perenboom-dommen [15], De Jaeck-dommen [16] og Molenaar-dommen [17].

37. Den nederlandske regering har også gjort rede for sin holdning til en eventuel uoverensstemmelse mellem forordningens artikel 33 og 52. Efter en detaljeret gennemgang af disse bestemmelser og af de situationer, de finder anvendelse på, har den konkluderet, at det ikke følger af forordningen, at den ene bestemmelse har forrang for den anden.

38. Afslutningsvis har den nederlandske regering taget stilling til de tidsmæssige virkninger af en dom, som fastslår et traktatbrud. Den har i den forbindelse foreslået, at dommens eventuelle virkninger begrænses til perioden efter dommens afsigelse.

39. Den nederlandske regering har i bemærkningerne til begæringen om intervention udtrykkeligt tilsluttet sig anmodningen om fastsættelse af en begyndelsestidspunkt for dommens virkninger.

V — Bedømmelse

40. Det er åbenbart, at Kommissionen med sit søgsmål går ud fra, at den belgiske lovgivning — uanset af hvilken grund — ikke længere omfatter en person, som fra det tidspunkt, hvor han flytter sin bopæl til en anden medlemsstat efter afslutningen af sin erhvervsmæssige beskæftigelse i Belgien, modtager en pension for en erhvervssygdom. I tilfælde af bosiddelse i en anden medlemsstat i løbet af beskæftigelsesperioden — hvilket f.eks. er tilfældet for grænsearbejdere — medfører den blotte afslutning af den erhvervsmæssige beskæftigelse, at den belgiske lovgivning ikke finder anvendelse. I overensstemmelse med forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), finder bopælsstatens lovgivning således anvendelse. Det forhold, at den belgiske lovgivning ikke finder anvendelse, medfører, at opkrævningen af sociale bidrag af pensioner for erhvervssygdomme fra Belgien bliver ugyldige.

41. Den belgiske regering har for sit vedkommende taget udgangspunkt i, at den belgiske lovgivning fortsat finder anvendelse, fortrinsvis på pensioner for erhvervssygdomme, og i givet fald med henblik på tildelingen af andre sociale ydelser som f.eks. overtagelse af udgifter til sygdom eller udbetalingen af børnetilskud.

15 — Jf. fodnote 6.
16 — Dom af 30.1.1997, sag C-340/94, Sml. I, s. 461.
17 — Dom af 5.3.1998, sag C-160/96, Sml. I, s. 843.

Opkrævningen af sociale bidrag er en logisk følge af bevarelsen af egenskaben af socialt sikret, som ligeledes indebærer en hensyntagen til bidragsperioderne med henblik på pensionsforsikringen.

42. Spørgsmålet er således, om flytningen af bopælen under de angivne omstændigheder medfører, at det udelukkende er forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), der finder anvendelse, idet det følger af denne bestemmelse, at bopælsstatens bestemmelser skal finde anvendelse, eller om det tilkommer den medlemsstat, i hvilken den seneste erhvervsmæssige beskæftigelse blev udøvet, at fastlægge, om — og i givet fald på hvilke betingelser — disse lovbestemmelser fortsat skal finde anvendelse.

43. Svaret på dette spørgsmål afhænger af, hvilken fortolkning der gives forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), og særligt af udtrykket »en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning«. Ifølge Kommissionens fortolkning finder denne bestemmelse umiddelbart anvendelse i tilfælde af, at kompetencen i henhold til forordningens artikel 13, stk. 2, litra a), bortfalder, dvs. ved bortfaldet af den tilknytning, som udgøres af den erhvervsmæssige beskæftigelse. Ifølge den belgiske regering er der her tale om en materiel betingelse, som ikke kan opfyldes alene inden for forordningens kontekst uden kontrol af de nationale bestemmelser.

44. Artikel 10b i forordning nr. 574/72, som udtrykkeligt henviser til artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, er i den forbindelse af væsentlig betydning. Begge disse bestemmelser blev efterfølgende ved forordning nr. 2195/91 indsat i forordning nr. 1408/71 og forordning nr. 574/72. Artikel 10b henviser udtrykkeligt til medlemsstaternes lovgivninger, som er bestemmende for »datoen og betingelserne for, hvornår en i forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), omhandlet person ikke længere er omfattet af en medlemsstats lovgivning«. Det følger heraf, at det således er på grundlag af de nationale bestemmelser, det skal fastlægges, om en person fortsat er omfattet af disse eller ej. I den forbindelse er det argument, som er fremført af den belgiske regering, og hvorefter personer, som modtager pensioner for erhvervssygdomme, forbliver omfattet af den belgiske sociale sikringsordning uafhængig af, hvor de har deres bopæl, fuldstændig korrekt.

45. Bestemmelsernes kontekst og baggrund viser, at forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), udgør en bopælsklausul forstået som en overdragelse af kompetence, som kun kommer til udtryk, når der er umuligt at udlede en kompetence af national ret eller af forordningen. Det var først ved Ten Holder-dommen [18] — som der udtrykkeligt henvises til i betragtningerne til forordning nr. 2195/91, og som førte til udstedelsen af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), og artikel 10b i forordning nr. 574/72 — at der blev opdaget en »lakune« [19] i forordningens afsnit II, som blev udfyldt ved de nævnte bestemmelser.

18 — Jf. fodnote 5.

19 — Jf. Kuusijärvi-dommen, fodnote 8, præmis 46.

46. Med hensyn til artikel 13, stk. 2, litra f), er der ikke tale om en tildeling af originær kompetence, men om en »substitutionskompetence« for de tilfælde, hvor der ikke i forordningens afsnit II er fastsat andre kompetencer, og hvor en national retsorden, som tidligere fandt anvendelse i overensstemmelse med de heri fastsatte regler, *ikke længere* finder anvendelse som følge af ændringen af omstændigheder, som skyldes den pågældende selv.

47. I den forbindelse fandt Domstolen i Kuusijärvi-dommen, at:

»bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 1408/71, som artikel 13 er indeholdt i, udgør et sæt udtømmende og ensartede lovvalgsregler. Disse bestemmelser har ikke alene til formål at undgå en samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de komplikationer, som dette kan medføre, men også at *forhindre*, at personer, som er omfattet af forordning nr. 1408/71's anvendelsesområde, *mister* deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem« [20].

48. For så vidt angår anvendeligheden af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), kan man således gå ud fra, at man indledningsvis skal stille det spørgsmål, som skal besvares med henvisning til national ret, om en medlemsstats retsorden, som har fundet anvendelse, vedbliver at finde anvendelse. Kriteriet om »en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning«, udgør i den forbindelse *en* materiel betingelse for anvendelse af bestemmelsen.

49. Kommissionen har i sin stævning — og første gang under den administrative procedure — koncentreret sig om modtagerne af pensioner for erhvervssygdomme, som »*ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning*«. Den har på abstrakt vis omgået det indledende spørgsmål, som skal bedømmes i lyset af national ret, vedrørende bevarelsen af en retsorden, som tidligere fandt anvendelse. I den begrundede udtalelse formulerede Kommissionen sin petitum således, at den vedrørte modtagere af pensioner for erhvervssygdomme, *som ikke modtog andre sociale ydelser end de pågældende pensioner.*

50. Den formulering, som er valgt i stævningen, udskyder spørgsmålet om, hvilke kriterier der er afgørende for, om de berørte personer ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning. Denne formodning, nemlig spørgsmålet om forordningens artikel 13, stk. 2, litra f) — og dermed bopælsstatens bestemmelser — finder anvendelse, kan meget vel anfægtes. Imidlertid har den belgiske regering fjernet grundlaget for denne argumentation ved at anføre, at modtagere af pensioner for erhvervssygdomme altid er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning.

20 — Jf. fodnote 8, præmis 28. Min fremhævelse.

51. I denne sammenhæng er det udgangspunkt, som Kommissionen valgte under den administrative procedure, og hvorefter der skal tages hensyn til de personer, som i henhold til de belgiske bestemmelser ikke oppebærer andre ydelser end den pension for erhvervssygdomme, som skal udredes, relevant.

52. Den belgiske regerings argument, hvorefter tilslutningen til den belgiske sociale sikringsordning alene er baseret på tildelingen af en pension for en erhvervssygdom, og hvorefter det må antages, at den belgiske lovgivning kun ophører med at finde anvendelse, når udbetalingerne af pensionerne er blevet indstillet, kan fuldt ud anfægtes. Ved pensionen for en erhvervssygdom er der snarere tale om en ydelse, som erhverves ved forudgående indbetaling af bidrag, og for hvilken bopælsklausulen i artikel 10b i forordning nr. 574/72 er blevet ophævet. Det forhold, at modtageren af en pension for en erhvervssygdom flytter sin bopæl til en anden medlemsstat, medfører ikke i sig selv, at den medlemsstat, som det påhviler at udbetale pensionen, kan indstille udbetalingen.

53. Dette ville, som det selv gøres gældende af den belgiske regering, være i strid med princippet om velerhvervede rettigheder. En sådan fremgangsmåde ville endvidere være i strid med fællesskabsbestemmelserne på området for social sikring, som i overensstemmelse med artikel 42 EF sikrer vandrende arbejdstagere:

»a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og *opretholde retten til ydelser* og på beregning af disse

b) *betaling af ydelser* til personer, *der bor inden for medlemsstaternes områder*« [21].

54. Den belgiske regerings argumentation om, at bidragene udgør en modydelse til den udbetalte pension, har lige så lidt betydning med henblik på den fortsatte anvendelse af belgisk ret. De bidrag, som har til formål at forsikre mod arbejdsulykker og erhvervssygdomme, erlægges i almindelighed i beskæftigelsesperioden, uanset om de alene indbetales af arbejdsgiveren eller i fællesskab af arbejdsgiveren og arbejdstageren. Når der indtræder en forsikringsbegivenhed, er det derimod solidariteten fra samtlige forsikrede, som spiller ind.

55. Den belgiske regering har imidlertid henvist til andre sociale ydelser, som tildeles personer, som modtager pensioner for

21 — Min fremhævelse.

erhvervssygdomme. I den forbindelse har den udtrykkeligt omtalt udgifter ved sygdom samt familieydelser. Den har desuden anført, at egenskaben af socialt sikret opretholdes i sig selv, hvilket medfører, at perioder med udbetaling af pensioner for erhvervssygdomme medregnes i forbindelse med ordningen for alderspensioner. Det er først og fremmest dette sidste aspekt, som i lighed med retten til ydelser ved sygdom udgør et kendetegn ved tilslutningen til den sociale sikringsordning, Den belgiske regering har ganske vist omtalt en sondring for så vidt angår det sociale beskyttelsesniveau, alt efter om den uarbejdsdygtighedsgrad, som modtageren af en pension for erhvervssygdomme udgør, er mere eller mindre end 66%. Det kan imidlertid ikke med sikkerhed udledes af de oplysninger, som er afgivet af den belgiske regering om, og på hvilken måde, modtagere af pensioner for erhvervssygdomme med en uarbejdsdygtighedsgrad på under 66% er tilsluttet den belgiske sociale sikringsordning.

56. For så vidt angår Kommissionen har denne ikke godtgjort, under hvilke betingelser den belgiske lovgivning ikke længere finder anvendelse på en modtager af en pension for en erhvervssygdom med bopæl i en anden medlemsstat. Særligt har den ikke forsøgt at afkræfte den belgiske regerings påstand, hvorefter samtlige retsregler om social sikring fortsat finder anvendelse på disse personer.

57. Ud fra den betragtning, at betingelsen om, at en person ikke længere er omfattet af en medlemsstats lovbestemmelser, er afgørende for anvendelsen af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), er de anbringender, som er fremført af Kommissionen, ikke overbevisende eller afkræfter ikke de anbringender, som er fremsat af den belgiske regering.

58. Kommissionens forudsætning om, at det i tilfælde af, at en person, som er omfattet af forordningens personelle anvendelsesområde, flytter sin bopæl til en anden medlemsstat, er bopælsmedlemsstatens lovgivning, som finder anvendelse i henhold til fællesskabsretten i form af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), lader desuden ikke til at være en obligatorisk følge af hverken forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), eller af Domstolens praksis. Det bør bemærkes, at sagens parter har påberåbt sig de samme domme til støtte for forskellige resultater. Det følger udtrykkeligt af artikel 13, stk. 2, litra f), at »en person [...] [er] omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, *i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning alene*« [22], dvs. i henhold til bopælsstatens bestemmelser.

59. Denne formulering henviser således til den kompetente medlemsstats bestemmelser i overensstemmelse med forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), når betingelserne i henhold til denne bestemmelse i øvrigt er opfyldt. Det er imidlertid endnu ikke

22 — Min fremhævelse.

muligt på grundlag af denne henvisning at besvare spørgsmålet om, hvilke grene af den sociale sikring en kompetence tilknyttes. Dette afhænger snarere af medlemsstaternes lovgivning. Den belgiske regerings argumentation, hvorefter den blotte flytning af bopælen ikke indebærer en tilslutning til den sociale sikringsordning, skal således tages til følge. Som det fremhæves af den nederlandske regering, peger fællesskabslovgivers bestræbelser — i forbindelse med udstedelsen af forordning nr. 2195/91 — på at forhindre, at bopælsmedlemsstaten, som bliver kompetent i henhold til forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), skal pålægges uforholdsmæssige byrder, i samme retning.

60. Det skal endvidere undersøges, i hvilket omfang de relevante bestemmelser i forordningens afsnit III — som opregner »særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser« — er i overensstemmelse med fortolkningen af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), som gennemgået ovenfor, eller om det kan udledes heraf, at den belgiske lovgivning ophører med at finde anvendelse.

61. Forordningens artikel 27, som optræder i afdeling 5 med overskriften »Pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer« i kapitel 1 »sygdom og moderskab« omhandler kompetencen inden for området »ydelser i anledning af sygdom og moderskab« med hensyn til pensionister, som har ret til pension i henhold til lovgivningen i mindst to medlemsstater. Når en person har ret til pension i henhold til bestemmelserne i den medlemsstat, på hvis område han har bopæl, *og* samtidig i overensstemmelse med denne stats bestemmelser har ret til ydelser som de nævnte, oppebærer han således i henhold til disse bestemmelser ydelser fra bopælsstatens organer og for denne stats regning. Hvis den pågældende ikke har ret til disse ydelser i bopælsstaten finder forordningens artikel 28 anvendelse. Det konkrete tilfælde, som vedrører en ret til naturalydelser uden ret til pension fra bopælsstaten, er reguleret i forordningens artikel 28a. I disse tilfælde er det de nationale bestemmelser, hvorefter der *i princippet* foreligger en ret til ydelserne, som er afgørende. Det er først fra dette tidspunkt, at der sker en fordeling af byrderne i henhold til fællesskabsretten i overensstemmelse med forordningens artikel 27, 28 og 28a.

62. Disse bestemmelser er på ingen måde til hinder for den fortsatte anvendelse af en medlemsstats sociale bestemmelser om tildeling af pensioner. Tværtimod er og forbliver organet i en stat, som udreder pensionen, potentielt forpligtet til at udbetale ydelserne. Af denne grund henviser artikel 28 flere steder til »den kompetente institution« og artikel 28a henviser til »den [...] institution i en af de medlemsstater, der er kompetent med hensyn til pensioner«.

63. Reglen i forordningens artikel 33 er kun en konsekvens af fordelingen af de ovennævnte byrder. Bestemmelsen omhandler retten til at modtage eller tilbageholde bidrag til dækning af ydelser ved sygdom. Det følger heraf, at »den kompe-

tente institution« er beføjet til — som en slags modydelse for sin forpligtelse til at udbetale ydelser, som går ud over forpligtelsen til at tildele pensioner for uarbejdsdygtighed — at tilbageholde bidrag, i det omfang den for institutionen gældende lovgivning giver den ret hertil. Det er således ikke tilfældigt, at den belgiske regering har påberåbt sig artikel 33 til støtte for opkrævningen af sociale bidrag på pensioner for erhvervssygdomme, som udbetales til pensionister med bopæl i en anden medlemsstat. I den anledning har den ikke undladt at bemærke, at det i disse tilfælde i princippet er den belgiske institution, som bærer udgifterne til ydelserne ved sygdom. Opkrævningen af bidragene er under alle omstændigheder i overensstemmelse med artikel 33, stk. 1. Forordningens artikel 33, stk. 2, er heller ikke til hinder herfor. Denne bestemmelse omhandler de særlige tilfælde, som er reguleret i forordningens artikel 28a, hvor der foreligger en ret til naturalydelser i bopælsstaten, uden at denne stat skal udrede pension. Det er kun for det tilfælde, at modtageren under de beskrevne omstændigheder skal betale bidrag, eller der tilbageholdes ydelser af tilsvarende værdi i bopælsstaten, at disse bidrag ikke kan indkræves til fordel for den stat, som udreder pensionen i overensstemmelse med artikel 33, stk. 2. Fællesskabslovgiver har imidlertid — uden at gribe ind i selve bidragspligtens indtræden — endelig bestemt, at retten til opkrævning af bidrag er forbundet med pligten til at udrede ydelser. Domstolen bekræftede desuden denne vurdering i Noij-dommen [23].

64. Forordningens artikel 52 indeholder derimod en særregel for personer, som modtager ydelser ved arbejdsulykker eller ved erhvervssygdomme. Disse personer modtager i overensstemmelse med artikel 52, litra a), naturalydelser i den stat, de har bopæl i, men »for den kompetente institutions regning«. Institutionen i bopælsstaten kan endda eventuelt tildele kontantydelser i overensstemmelse med forordningens artikel 52, litra b), men ligeledes for den kompetente institutions regning. Ganske vist indeholder kapitel 4 med overskriften »Ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme« ingen selvstændig regel om bidragspligten, men dette er i overensstemmelse med de almindelige principper, hvorefter der sædvanligvis foreligger en pligt til at indbetale bidrag til forsikringen mod arbejdsulykker og erhvervssygdomme *inden* forsikringsbegivenhedens indtræden.

65. Under alle omstændigheder er forordningens artikel 52, litra b), ikke til hinder for den antagelse, hvorefter den belgiske institution som den, det påhviler at udbetale pensionen, som udgangspunkt er den »kompetente institution«, som endelig er forpligtet til at påtage sig at udbetale ydelserne. Der synes således ikke at foreligge nogen uoverensstemmelse mellem bestemmelserne i kapitel 1 med overskriften »Sygdom og moderskab« og bestemmelserne i kapitel 4.

66. Den belgiske regering har endelig henvist til forordningens artikel 77 til støtte for, at den belgiske stat i overensstemmelse med fællesskabsretten er kompetent på området for familieydelser, som udbetales til modtagere af pensioner for erhvervssyg-

23 — Jf. fodnote 9.

domme. For så vidt som den belgiske stat er den eneste medlemsstat, som tildeler en pension, følger denne beføjelse af forordningens artikel 11, stk. 2, litra a). Imidlertid har Kommissionen ligeledes gennemgået de tilfælde, hvor bopælsstaten også er den, som det påhviler at udbetale en pension, og der dermed foreligger en situation som omhandlet i forordningens artikel 77, stk. 2, litra b). Det følger heraf, at der foreligger en ret til familieydelser i overensstemmelse med artikel 77, stk. 2, litra b), nr. i), fra bopælsstaten, når det følger af denne stats lovgivning, at der foreligger en ret til ydelserne. Også her er det den nationale ret, som er afgørende. Såfremt en sådan ret ikke følger af bopælsstatens lovgivning, finder artikel 77 stk. 2, litra b), nr. ii), anvendelse. Denne bestemmelse tillægger de medlemsstater, som udbetaler en pension, en subsidiær kompetence i forhold til, hvor længe de forskellige retsordener har fundet anvendelse på modtagerne eller i forhold til betingelserne for anvendelsen af normer, som danner grundlag for hver medlemsstats retsorden.

67. Selv efter denne bestemmelse forbliver den belgiske stat således under alle omstændigheder i princippet subsidiært kompetent med henblik på tildelingen af familieydelser. Denne bestemmelse kan således understøtte den belgiske regerings argumentation.

68. Endelig er der grundlag for at henvise til forordningens artikel 17, som blev ændret i forbindelse med udstedelsen af forordning nr. 2195/91 om ændring af forordning nr. 1408/71. Efter denne bestemmelse har det hele tiden været tilladt at fastsætte undtagelser til bestemmelserne i forordningens artikel 13-16 til fordel for erhvervsaktive[24]. Denne mulighed blev udvidet til at omfatte »visse personer eller visse personkategorier«. Artikel 17 er således udtryk for en relativ fleksibilitet med henblik på i nødvendigt omgang at reagere på bestemte situationer. Undtagelsesbestemmelsen finder således ligeledes anvendelse på forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), uden at den dog kan drage den i tvivl. Bestemmelsen er således helt uden betydning for afgrænsningen af anvendelsesområdet for forordningens artikel 13, stk. 2, litra f).

69. På denne baggrund skal det fastslås, at Kommissionen har undladt at fastlægge, på hvilket tidspunkt og på hvilke betingelser de belgiske lovbestemmelser ophører med at finde anvendelse på personer, som modtager pensioner for erhvervssygdomme i henhold til belgisk ret. Dette er en nødvendig forudsætning for anvendelsen af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), en bestemmelse, som Kommissionen har gjort gældende, at den belgiske regering har tilsidesat. Der kunne kun gives Kommissionen medhold i sagen, såfremt modtagerne af pensioner for uarbejdsdygtighed i henhold til belgisk ret ikke havde nogen ret til en anden ydelse fra den belgiske sociale sikringsordning og i øvrigt ikke havde egenskaben af socialt sikrede i henhold til belgisk ret, hvilket ville medføre, at perioder med tildeling af pensioner for erhvervssygdomme ikke ville blive medregnet i forbindelse med den belgiske sociale sikringsordning. Det er kun på disse betingelser, der er grundlag for at gå ud fra et

24 — Visse personer eller personkategorier, som udøver lønnet eller selvstændig virksomhed.

princip om, at de belgiske lovbestemmelser ikke længere finder anvendelse på modtagere af pensioner for erhvervssygdomme. Af hensyn til retssikkerheden tilkommer det medlemsstaten at fastlægge det tidspunkt, fra hvilket dens lovgivning ikke længere finder anvendelse på de pågældende personer samt at opstille betingelserne herfor i overensstemmelse med artikel 10b i forordning nr. 574/72. Kommissionen har ikke anført, at de belgiske myndigheder har opkrævet bidrag senere end det således fastsatte tidspunkt. Kongeriget Belgien bør derfor frifindes.

VI — Sagens omkostninger

70. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges denne at betale sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 4, bærer medlemsstater, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Kongeriget Nederlandene bør derfor bære sine egne omkostninger.

VII — Forslag til afgørelse

71. På baggrund af ovenstående skal jeg foreslå, at Domstolen besvarer spørgsmålene som følger:

»1) Kongeriget Belgien frifindes.

2) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber bærer sine egne omkostninger og betaler de af Kongeriget Belgien afholdte omkostninger.

3) Kongeriget Nederlandene bærer sine egne omkostninger.«